РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

З А К О Н

ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

(Обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 20, 50 и 81 от 2012 г., бр. 15, 17, 30, 52, 66, 70 и 71 от 2013 г., бр. 19, 21, 53, 98 и 107 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 28, 39, 50, 62 и 76 от 2016 г., бр. 13 от 2017 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2017 г. – бр. 14 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 63, 65, 85, 90 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 49 и 77 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 19 от 2019 г.; изм. и доп., бр. 29, 64 и 83 от 2019 г. и бр. 11 от 2020 г.)

§ 1. Създава се чл. 402а:

„Чл. 402а. Към Министерството на правосъдието се създава Информационна система „Единен регистър на вещите лица“, която съдържа данните, вписани в списъците на специалистите, утвърдени за вещи лица по чл. 398, ал. 1 и 2. Данните се въвеждат в регистъра по разпореждане на съответните административни ръководители в органите на съдебната власт незабавно след утвърждаването на списъците.“

§ 2. В чл. 403, ал. 1 се създава нова т. 4:

„4. правото на достъп до информационната система по чл. 402а и до данните, които се въвеждат в нея.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Наредбата по чл. 403, ал. 1 се привежда в съответствие с този закон в 6-месечен срок от влизането му в сила.

§ 4. Законът влиза в сила от 1 януари 2021 г.

Законът е приет от 44-ото Народно събрание на …… 2020 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цвета Караянчева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт

С предложения проект на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт се цели създаване на нормативна уредба на автоматизираната информационна система (АИС) „Единен регистър на вещите лица“, която ще съдържа данните, вписани в списъците на специалистите, утвърдени за вещи лица.

В рамките на Проект „Обновени информационни системи за по-добро обслужване. Нормативна уредба на електронното правосъдие“, финансиран по Оперативна програма „Административен капацитет“ и изпълняван от Висшия съдебен съвет, е разработен специализиран софтуер за мониторинг и контрол на вещите лица. С него се систематизира и актуализира информацията за наличността, специалността и дейността на вещите лица, проведените експертизи и резултатите от тях. Този софтуер обаче се използва от съдилищата поотделно, без да има взаимна свързаност между тях и единна база данни.

Отчитайки голямото значение на съдебната експертиза за информираното и обосновано решение на съда, със законопроекта се предлага създаването на АИС „Единен регистър на вещите лица“, като се надгради съществуващият досега регистър, но се избегне фрагментарността при избора на вещи лица. Новата АИС „Единен регистър на вещите лица“ ще се администрира и поддържа от Министерството на правосъдието, като след въвеждането й специализираният софтуер за мониторинг и контрол на вещите лица на Висшия съдебен съвет ще престане да се използва, за да се избегне паралелното поддържане на двата регистъра.

Причината, която обосновава предложената промяна, е създаване на възможност за органите на досъдебното и съдебното производство да намират бързо и лесно вещи лица с подходяща специалност, които да изготвят необходимите експертизи:

✓ Чрез изграждането и внедряването на единен национален регистър ще се създаде удобен интерфейс за избор на вещи лица на базата на зададени критерии при необходимост от специфични експертизи и ниво на познание. За всяко вещо лице системата ще поддържа електронно досие с история на изготвяните експертизи, решението на органа (приема или не

заключението на експерта, с включени мотиви, дали е възложена допълнителна или повторна експертиза и с какви мотиви, в срок ли са предоставени заключенията на експерта), както и броя откази за извършване на експертиза по конкретно дело и съответните основания.

✓ Автоматизираната информационна система „Единен регистър на вещите лица“ ще е с централизирана база данни и ще поддържа информация като имена, адрес – постоянен и настоящ, електронни адреси за комуникация и уведомяване, съдебни райони, образователен ценз, квалификация, специализации, области, в които експертът притежава специални знания, и др.

Правото на достъп до информационната система и данните, които се въвеждат в регистъра, ще се уредят детайлно с наредбата по чл. 403, ал. 1 от Закона за съдебната власт, която се издава от министъра на правосъдието съгласувано с пленума на Висшия съдебен съвет.

Системата ще предоставя средства за генериране на справки, отчети и анализи, за изготвяне на прогнози, свързани с търсенето и предлагането на вещи лица, включително със специфични области на знание, като ще може да се отчитат местожителството на вещите лица и нуждите на съответните съдебни райони. Автоматизираната информационна система „Единен регистър на вещите лица“ ще предоставя достатъчно сигурен механизъм за достъп на потребителите до функциите на системата и информацията, която се съхранява в нея, като не позволява нейното манипулиране.

В резултат на предложените промени ще бъде усъвършенстван моделът на експертизите, като ще бъде създадена ефективна възможност за преценка на качеството и дейността на вещите лица и по-специално върху броя извършени експертизи и тяхното качество.

Проектът на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт не съдържа разпоредби, транспониращи актове на Европейския съюз.

Законопроектът не съдържа разпоредби, свързани с въвеждане на регулаторни режими.

Предложеният законопроект не оказва въздействие върху държавния бюджет.

Изграждането на АИС „Единен регистър на вещите лица“ се осъществява чрез Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, проект „Усъвършенстване модела на съдебните експертизи“. Специфичните цели на

проекта са подобряване на работата на вещите лица и качеството на експертизите чрез въвеждане на критерии и механизми за избор и последващ подбор, промени в системата за заплащане на труда и контрол върху дейността им, доразвиване на етичните правила и подобряване на контрола и наблюдението върху дейността на вещите лица чрез внедряване на единна централизирана и автоматизирана система. Бенефициент по проекта е Министерството на правосъдието, а партньор в изпълнението му е Висшият съдебен съвет.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

№ 04.04-12
05.03 2020 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО
Регистрационен индекс и дата
93-00-371/17 05-03-2020

ДО
Г-Н СТОЯН СТОЯНОВ
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСТВОТО НА ПРАВОСЪДИЕТО

На Ваш изх. № 93-00-371/25.02.2020 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН СТОЯНОВ,

Приложено Ви изпращам становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ относно съгласуването на частичната предварителна оценка на въздействието на проекта на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт.

Съгласуването се извършва на основание чл. 30г от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Приложение: становище на дирекция „Модернизация на администрацията“

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР
НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

/ВЕСЕЛИН ДАКОВ/

Становище на администрацията на Министерския съвет

Съгласуването се извършва на основание чл. 21, ал. 5 от Закона за нормативните актове

Проект на акт:	**Вид оценка:**	Частична
Проект на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт (ЗСВ)	**Становище по ред:**	Единствено съгласуване
	Дата:	04.03.2020
	В отговор на №:	№ 93-00-371/25.02.2020 г.
	Институция:	Министерство на правосъдието

Диспозитив:	Съгласува с препоръки
Основание:	Чл. 30б, ал. 3, т. 2, б. "а" от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация

I. Относно раздел 1 „Дефиниране на проблема":

При представянето на проблема в т.1.1. предлагаме да се използват насоките от Ръководството за извършване на предварителна оценка на въздействието по отношение на дефиниране на проблема (на стр. 18-20) и в изложението да се даде отговор на въпроси като: Какви конкретни проблеми са налице в практиката по прилагане на ГПК, АПК, НПК, НК, ЗСВ и в подзаконовата уредба по отношение на експертизите и дейността на вещите лица?, Кои са лицата, които понасят негативни ефекти от съществуващата ситуация?, Как се очаква да се развият тези проблеми в бъдеще, ако не се предприемат действия за решаването им?, Какви са причините за възникване на проблемите? и др. Предлагаме при отговора на въпросите да се включат статистически данни или друга подходяща информация (от доклади, анализи на действащата уредба, практика на съдилищата, становища на вещи лица и др.), описваща същността, причините, мащаба и негативните последствия от проблемите. Отговорът на тези въпроси ще позволи да се изясни какви са конкретните проблеми в уредбата, до какво води съществуващата фрагментарност, както и ще се обоснове твърдението, че проблемите могат да бъдат решени само чрез нормативна намеса.

II. Относно раздел 2 „Цели":

Предлагаме за по-голяма яснота целите да се групират според очаквания резултат от изпълнението им (например цели, свързани с общата стратегическа рамка, цели, свързани с изпълнение на конкретни политики, цели, отговарящи на въпроса какво и как следва да бъде извършено, или друго подходящо групиране), като се приложат насоките от Ръководството за извършване на предварителна оценка на въздействието по отношение на определянето на целите. Напомняме, че в раздел 2 не следва да се представят целите на евентуалната нормативна намеса, а да се заложат цели, чието постигане се очаква да доведе до решаване на проблемите при различни варианти на действие.

III. Относно раздел 3 „Идентифициране на заинтересованите страни“:

Предлагаме да се обмисли възможността като заинтересовани страни да бъдат включени и преводачите в гражданското, наказателното и административното производство, когато това е предвидено в закон.

IV. Относно раздел 4 „Варианти на действие“:

Предлагаме Вариант 1 да стане Вариант 0, Вариант 2 да стане Вариант 1, а Вариант 3 да стане Вариант 2 навсякъде в оценката. Представянето и разглеждането на вариантите (навсякъде в оценката) предлагаме да започва с представянето на Вариант 0 „Без действие“. Същността на Вариант 0 „Без действие“ е да не се предприемат никакви действия от страна на държавата за решаване на проблемите и да се даде възможност за саморегулиране на процесите и натрупване на добри практики. В конкретния случай представянето на Вариант 0 е необходимо да включва кратко описание на актуалното състояние и уредба, преглед на възможността да не се предприемат промени на ниво ЗСВ с прогноза за очакваните ефекти за заинтересованите страни при избор на този вариант, както и какви са съответните изводи за приложимостта на Вариант 0 за решаване на проблемите и постигане на поставените цели.

Представянето на Вариант 1 предлагаме да се допълни с по-подробна информация относно очакваните ефекти от промяната в ЗСВ за заинтересованите страни, очакваните ефекти от промените и в други закони и кодекси за заинтересованите страни (включително и за преводачите), както и какви ще са конкретните ангажименти за МП, съдилищата и вещите лица, ще са необходими ли допълнителни средства или осигуряване на други ресурси за реализиране на промените, както и да се включат изводи за приложимостта на Вариант 1 за решаване на проблемите и постигане на поставените цели.

Вариант 3, състоящ се в организационни и технологични промени, е представен формално, поради което предлагаме да се включи кратка допълнителна информация относно този вариант и приложимостта му за решаване на проблемите.

Предлагаме също в раздел 4 от оценката да се направи и сравнение на описаните варианти по избрани критерии (например: ефективност, ефикасност, риск при прилагане и т.н.), в съответствие с насоките в Ръководството за извършване на предварителна оценка на въздействието (стр. 60 и сл.).

Представянето на вариантите е необходимо да завърши с посочване на препоръчителния вариант за действие.

V. Относно раздел 5 „Негативни въздействия“ и раздел 6 „Положителни въздействия“:

След идентифициране на по-значимите въздействия на вариантите в раздел 4, предлагаме в раздел 5 и раздел 6 да се разгледат по-значимите въздействия по групи заинтересовани страни, в зависимост от очакваните въздействия - за всички варианти. При разглеждане на въздействията може да се използват насоките от Ръководството за извършване на предварителна оценка на въздействието (стр. 36 и стр. 37).

VI. Относно раздел 9 „Създават ли се нови регистри?“:

Предлагаме в този раздел да се опише накратко подходът за създаване на новия регистър, неговите цели, структура, начин за събиране и структуриране на информацията, осигуряване на достъп, публичност, ресурсно обезпечаване и др.

* Съгласно чл. 17 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, изводите и относимата информация от извършената частична предварителна оценка на въздействието се включват във финансовата обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

** При съгласуването по чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация се съпоставят кръгът от въпроси, проблеми и решения, разгледани в оценката на въздействието и кръгът от въпроси, засегнати от обхвата на нормативната намеса в проекта на акт.

*** На основание чл. 30б, ал. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо окончателната оценка на въздействието да бъде съобразена с препоръките от становището.

**** На основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо това становище да бъде публикувано заедно с преработената оценка на въздействието и проекта на акт при обществените консултации, провеждани в изпълнение на Закона за нормативните актове.

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„МОДЕРНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА"

/КРАСИМИР БОЖАНОВ/

Приложение № 1
към чл. 16 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието

<table>
<tr><td colspan="2">Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*
(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)</td></tr>
<tr><td>Институция: Министерство на правосъдието</td><td>Нормативен акт: Проект на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт</td></tr>
<tr><td>За включване в законодателната/ оперативната програма на Министерския съвет за периода:

01.01.2020 г. – 30.06.2020 г.</td><td>Дата: 18.06.2020 г.</td></tr>
<tr><td>Контакт за въпроси:

Даниела Белчина, държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“ на Министерство на правосъдието, ел. поща:
dany@justice.government.bg

Силвия Соколова, държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“ на Министерство на правосъдието, ел. поща:
S_Sokolova@justice.government.bg

Мария Георгиева, държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“ на Министерство на правосъдието, ел. поща:
Maria_Georgieva@justice.government.bg</td><td>Телефон:

02/ 9237 311

02/ 9237 410

02/ 9237 440</td></tr>
<tr><td colspan="2">1. Дефиниране на проблема:

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

Към настоящия момент извършването на експертизите и дейността на вещите лица са нормативно уредени в ГПК, АПК, НПК, НК, Закона за съдебната власт и Наредба № 2 от 2015 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица.

За всеки съдебен район на окръжен и административен съд, както и за специализирания наказателен съд се съставят списъци на вещи лица, а председателите на ВАС, ВКС, ВКП, ВАП и НСлС могат да утвърждават отделни списъци за своите нужди. Тази фрагментарност в уредбата затруднява значително досъдебното производство и съдебния процес и често води до забавяне.</td></tr>
</table>

Анализът на действащата нормативна уредба и практика, касаеща процедурите за възлагане и извършване на експертизи и организацията на дейността на вещите лица, показва също така, че не са предвидени индикатори за отчитане на качеството на извършените експертизи, а формата за преценка по отношение на дейността на вещите лица не е в достатъчна степен ефективна.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

В рамките на проект „Обновени информационни системи за по-добро обслужване. Нормативна уредба на електронното правосъдие“, финансиран по Оперативна програма „Административен капацитет“ и изпълняван от Висшия съдебен съвет (ВСС), е разработен специализиран софтуер за мониторинг и контрол на вещите лица. С него се систематизира и актуализира информацията за наличността, специалността и дейността на вещите лица, проведените експертизи и резултатите от тях. Този софтуер обаче се използва от съдилищата поотделно, без да има взаимна свързаност между тях и единна база данни.

Отчитайки голямото значение на съдебната експертиза за информираното и обосновано решение на съда, с настоящия законопроект се предлага създаването на автоматизирана информационна система (АИС) „Единен регистър на вещите лица“, като се надгради съществуващият до сега регистър, но се избегне фрагментарността при избора на вещи лица. Това ще позволи органите на досъдебното и съдебното производство да намират бързо и лесно вещи лица с подходяща специалност, които да изготвят необходимите експертизи.

Регистърът ще се администрира и поддържа от Министерството на правосъдието, като след въвеждането й специализираният софтуер за мониторинг и контрол на вещите лица на Висшия съдебен съвет ще престане да се използва, за да се избегне паралелното поддържане на двата регистъра.

С Решение № 546 на Министерския съвет от 18 септември 2019 г. за изменение и допълнение на Решение № 163 на Министерския съвет от 2014 г. за приемане на Стратегия за развитие на електронното управление в Република България (2014-2020) е приета Актуализирана стратегия за развитие на електронното управление в Република България (2019-2023). Съгласно т. 5 от цитираното решение при нормативното регламентиране, внедряване и надграждане на регистри административните органи се съобразяват с принципите и мерките за реформа, предвидени в Концепцията за регистрова реформа (Концепцията), Приложение 2 към актуализираната стратегия.

В раздел V „Мерки за реформа на съществуващия модел на организация на

регистрите‘‘, т. 5.3. „Отпадане на регистри без нормативно основание и уреждане със закон на регистри, предвидени в подзаконов нормативен акт‘‘ от Концепцията, е предвидено, че законодателно трябва да бъде закрепен принципът, че регистър може да се създава само със закон. Създаването на регистрите със закон, според приетата Концепция, ще осигурява повече възможности за контрол на процеса на създаване на нови регистри.

Съгласно т. 5.6 „Нормативно регламентиране и унификация на структурата, формата на данните и технологичните процеси‘‘ от Концепцията е необходимо прецизиране на нормативната регламентация по отношение на регистрите, като се установят ясни изисквания за обстоятелствата, подлежащи на вписване, които трябва да бъдат уредени във всеки съответен закон, при създаването на нов регистър.

Гореизложеното води до извода, че са необходими законодателни изменения за решаване на констатираните в т. 1.1 проблеми.

Не е възможно проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство или чрез промяна в организацията на работа.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт.

2. Цели:

За решаване на така дефинираните проблеми е необходимо усъвършенстване на модела на експертизите чрез изграждането и внедряването на единен национален регистър на вещите лица, което ще доведе до използването на удобен интерфейс за избор на вещи лица на база на зададени критерии при необходимост от специфични експертизи и ниво на познание. За всяко вещо лице трябва да се поддържа електронно досие с история на изготвяните експертизи, решението на органа (приема или не заключението на експерта, с включени мотиви, дали е възложена допълнителна или повторна експертиза и с какви мотиви, в срок ли са предоставени заключенията на експерта), както и броят откази за извършване на експертиза по конкретно дело и съответните основания. По този начин ще се осъществява и преценка на качеството и дейността на вещите лица и по-специално върху броя извършени експертизи и тяхното качество.

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Министерството на правосъдието;

Висшият съдебен съвет;

Министерството на вътрешните работи;

Върховният касационен съд;

Върховният административен съд;

Върховна касационна прокуратура;

Върховна административна прокуратура;

Националната следствена служба;

Окръжните съдилища, административните съдилища и Специализираният наказателен съд;

Специалистите, утвърдени за вещи лица (в момента като вещи лица работят над 10 000 експерта, за които няма информация колко от тях са действащи, колко са включени в списъците формално и колко са починали);

Сдружения на специалистите, утвърдени за вещи лица;

Гражданите.

4. Варианти на действие:

Вариант за действие 0 „Без действие“:

В момента за всеки съдебен район на окръжен и административен съд, както и за специализирания наказателен съд се съставят списъци на вещи лица, а председателите на ВАС, ВКС, ВКП, ВАП и НСлС могат да утвърждават отделни списъци за своите нужди. Тази фрагментарност в уредбата затруднява значително досъдебното производство и съдебния процес и често води до забавяне.

Анализът на действащата нормативна уредба и практика, касаеща процедурите за възлагане и извършване на експертизи и организацията на дейността на вещите лица показва също така, че не са предвидени индикатори за отчитане на качеството на извършените експертизи, а формата за преценка по отношение на дейността на вещите лица не е в достатъчна степен ефективна. При този вариант няма да:

- бъде създаден Единен регистър на вещите лица;
- бъде осъществена адекватна преценка на качеството и дейността на вещите лица и по-специално върху броя извършени експертизи и тяхното качество.

Вариант 0 не е приложим за решаване на идентифицираните проблеми, както и за постигане на поставените цели.

Вариант за действие 1 „Приемане на предложения проект на акт“:

При реализиране на този вариант:

- ще се изгради и внедри Единен национален регистър на вещите лица, което ще доведе до използването на удобен интерфейс за избор на вещи лица на база на зададени критерии при необходимост от специфични експертизи и ниво на познание. За всяко вещо лице системата ще поддържа електронно досие с история на изготвяните експертизи, решението на органа (приема или не заключението на експерта, с включени мотиви, дали е възложена допълнителна или повторна експертиза и с какви мотиви, в срок ли са предоставени

заключенията на експерта), както и броят откази за извършване на експертиза по конкретно дело и съответните основания. По този начин ще се осъществява и преценка на качеството и дейността на вещите лица и по-специално върху броя извършени експертизи и тяхното качество;

- ще функционира централизирана база данни и ще поддържа информация като имена, адрес – постоянен и настоящ, електронни адреси за комуникация и уведомяване, съдебни райони, образователен ценз, квалификация, специализации, области, в които експертът притежава специални знания, и др.

- ще се предоставят средства за генериране на справки, отчети и анализи за изготвяне на прогнози, свързани с търсенето и предлагането на вещи лица със специфични области на знание, свързани с географското разпределение на вещите лица и нуждите на съответните райони.

- Автоматизираната информационна система „Единен регистър на вещите лица“ ще предоставя достатъчно сигурен механизъм за достъп на потребителите до функциите на системата и информацията, която се съхранява в нея, като не позволява нейното манипулиране.

За реализирането на Вариант 1 не са необходими допълнителни разходи/трансфери или други плащания, които да бъдат одобрени по бюджета на Министерството на правосъдието или по сметка за средства от ЕС, за сметка на бюджети по държавния бюджет.

Вариант за действие 2 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени“:

Извършването на експертизите и дейността на вещите лица са нормативно уредени в ГПК, АПК, НПК, НК, Закона за съдебната власт и Наредба № 2 от 2015 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица.

В този смисъл не е възможно предприемането само на организационни и други мерки. Необходимо е уреждането на проблема с нормативен акт.

Предлагаме да бъде избран Вариант 1 по съображенията, изложени в него.

5. Негативни въздействия:

Разгледаните варианти на въздействие са представени общо за заинтересованите страни.

Вариант за действие 0 „Без действие“:

При този вариант няма да:

- бъде създаден Единен регистър на вещите лица;

- бъде осъществена адекватна преценка на качеството и дейността на вещите лица и по-специално върху броя извършени експертизи и тяхното качество.

Вариант за действие 1 „Приемане на предложения проект на акт“:

Не се предвиждат негативни въздействия.

Вариант за действие 2 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени“:

Не е възможно предприемането само на организационни мерки. Необходимо е уреждането на проблема с нормативен акт.

За този вариант са присъщи всички негативни въздействия на Вариант 1.

6. Положителни въздействия:

Вариант за действие 0 „Без действие“:

При неприемане на проекта на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт положителни въздействия върху заинтересованите страни не се очакват.

Вариант за действие 1 „Приемане на предложения проект на акт“:

При реализиране на този вариант:

- ще се изгради и внедри Единен национален регистър на вещите лица, което ще доведе до използването на удобен интерфейс за избор на вещи лица на база на зададени критерии при необходимост от специфични експертизи и ниво на познание. За всяко вещо лице системата ще поддържа електронно досие с история на изготвяните експертизи, решението на органа (приема или не заключението на експерта, с включени мотиви, дали е възложена допълнителна или повторна експертиза и с какви мотиви, в срок ли са предоставени заключенията на експерта), както и броят откази за извършване на експертиза по конкретно дело и съответните основания. По този начин ще се осъществява и преценка на качеството и дейността на вещите лица и по-специално върху броя извършени експертизи и тяхното качество;

- ще функционира централизирана база данни и ще поддържа информация като имена, адрес – постоянен и настоящ, електронни адреси за комуникация и уведомяване, съдебни райони, образователен ценз, квалификация, специализации, области, в които експертът притежава специални знания, и др.;

- ще се предоставят средства за генериране на справки, отчети и анализи за изготвяне на прогнози, свързани с търсенето и предлагането на вещи лица със специфични области на знание, свързани с географското разпределение на вещите лица и нуждите на съответните райони;

- Автоматизираната информационна система „Единен регистър на вещите лица“ ще предоставя достатъчно сигурен механизъм за достъп на потребителите до функциите на системата и информацията, която се съхранява в нея, като не позволява нейното манипулиране.

Вариант за действие 2 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени“:

При неприемане на законопроекта положителни въздействия върху заинтересованите страни не се очакват.

Положителните въздействия са валидни за всички заинтересовани страни.

7. Потенциални рискове:

Не се идентифицират потенциални рискове при реализирането на Вариант 1 – приемане на проект на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

☐Ще се повиши

☐Ще се намали

X Няма ефект

Законопроектът не регулира предоставянето на административни услуги и не въвежда нови задължения за физическите и юридическите лица и в този смисъл няма отношение към административната тежест за физическите и юридическите лица.

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Не

9. Създават ли се нови регистри?

Създава се Единен регистър на вещите лица.

В рамките на проект „Обновени информационни системи за по-добро обслужване. Нормативна уредба на електронното правосъдие“, финансиран по ОПАК и изпълняван от ВСС, е разработен специализиран софтуер за мониторинг и контрол на вещите лица. С него се систематизира и актуализира информация за наличността, специалността и дейността на вещите лица, проведените експертизи и резултатите от тях. По този начин се осъществява и контрол върху качеството и дейността на вещите лица. Този софтуер се използва от съдилищата поотделно, без да има взаимна свързаност между тях и единна база данни, като всеки съдебен район работи с конкретни вещи лица, без да има възможност за използване на тяхната експертиза в друг съдебен район при нужда. Изграждане само на сигурна връзка между отделните райони няма да предостави възможност за търсене в единна база данни и оценка на предоставяните експертизи. Създаването на АИС „Единен регистър на вещите лица“ ще позволи органите на досъдебното и съдебното производство да намират бързо и лесно вещи лица с подходяща специалност, които да изготвят необходимите експертизи.

АИС ще е уеб базирана с централизирана база данни. Ще поддържа като минимум следните номенклатури, свързани със съдебни райони, структури в досъдебно и съдебно производство, видове експертизи, образователен ценз, квалификация на вещи лица, експертни познания, видове заявители на експертизи и др. Ще поддържа

информация, като имена, адрес-постоянен и настоящ, електронни адреси за комуникация и уведомяване, съдебни райони, образователен ценз, квалификация, специализации, области на експертиза и др. Системата ще предоставя лек и удобен интерфейс за избор на вещи лица на база на зададени критерии при необходимост от специфични експертизи и ниво на познание. За всяко вещо лице системата ще поддържа история на изготвяните експертизи, решението на органа (приема или не заключението на експерта, с включени мотиви, дали е възложена допълнителна или повторна експертиза – мотиви, в срок ли са предоставени заключенията на експерта), както и броят откази за извършване на експертиза по конкретно дело и съответните основания.

Системата ще предоставя средства за генериране на справки, отчети и анализи за изготвяне на прогнози, свързани с търсенето и предлагането на вещи лица със специфични експертизи и области на познание, свързани с географското разпределение на вещите лица и нуждите на съответните райони. Системата ще предоставя достатъчно сигурен механизъм за достъп на потребителите до функциите на системата и информацията, която се съхранява в нея, като по никакъв начин не позволява нейното волно или неволно манипулиране. Системата ще предоставя възможност за дефиниране на роли и групиране на потребителите по определени функционални принципи. Архитектурата на системата ще гарантира достъп 24/7/365, като позволява едновременна работа на не по-малко от 200 потребителя, ще позволява мащабируемост на системата и базата данни, само чрез разширяване на възможностите на хардуера. Ще се предвиди възможност за бъдеща миграция върху ресурсите на Държавния хибриден частен облак.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

☐Актът засяга пряко МСП

☐ Актът не засяга МСП

X Няма ефект

Законопроектът не регулира обществени отношения, свързани с дейността на МСП.

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

☐Да

X Не

12. Обществени консултации:

Съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове законопроектът, мотивите към него, Частичната предварителната оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ ще бъдат публикувани на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерство на правосъдието за становища и предложения.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския

съюз? ☐Да X Не
14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт: **Име и длъжност:** Любомир Талев – директор на дирекция „Съвет по законодателство“ **Дата: 18.06.2020 г.** **Подпис:**

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО
Дирекция „Процесуално представителство на Република България пред Европейския съд по правата на човека”

Рег. № .....

СПРАВКА

ОТНОСНО:

Съответствието на проекта на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи на Съвета на Европа („КЗПЧОС“) и с практиката на Европейския съд по правата на човека („ЕСПЧ“) съгласно чл. 28, ал. 3 от ЗНА

Във връзка с изготвения от Министерството на правосъдието проект на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт, предвиждащ създаването на информационна система „Единен регистър на вещите лица“, на основание чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове дирекция „Процесуално представителство на Република България пред Европейския съд по правата на човека“ изразява становище, че предложеният законопроект не създава нормативни предпоставки за противоречие с разпоредбите на КЗПЧОС и практиката на ЕСПЧ.

14.4.2020 г.

X

Милена Коцева
Директор на дирекция ППРБЕСПЧ
Signed by: Milena Lyubomirova Kotseva

1040 София, ул. “Славянска” №1
тел.: 02/ 92 37 555, факс: 02/ 987 00 98
www.justice.government.bg

СПРАВКА ПО ЧЛ. 26, АЛ. 5 ОТ ЗАКОНА ЗА НОРМАТИВНИТЕ АКТОВЕ ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА СТАНОВИЩАТА, ПОЛУЧЕНИ ПРИ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

Портал за обществени консултации	Предложение	Приема / не приема предложението	Мотиви
Екологично сдружение „За Земята“ и „Грийнпийс“– България	1. Преосмисляне на предложението за оценка/рейтинг на вещите лица в проект за ЗД ЗСВ.	Приема се.	Отразено в оценката на въздействието и мотивите. Доколкото коментарът засяга подзаконовата нормативна уредба по прилагането на закона, дотолкова същият ще бъде взет предвид при изработването ѝ и не се налага изменение в текста на законопроекта.
	2. Предложение за преразглеждане на настоящата правна рамка относно вещите лица	Не се приема.	Предложението излиза извън обхвата на законопроекта.
Сдружение „Съдебно – счетоводни експерти в РБългария“	1. Да бъде назначена работна група, в която да участват утвърдени вещи лица и/или сдружения на вещи лица и експерти, които да разработят подробни критерии за разработване на регистъра, като се вземат в предвид предложенията, които постъпваха в работната група 2018г относно Наредба 2, както и становищата по тях.	Приема се по принцип.	Предложението ще бъде взето предвид при създаването на работна група относно изработването на предвидената в законопроекта подзаконова нормативна уредба.

	2. Да бъде назначена отделна работна група, която да изготви и предложи закон за Вещите лица и експертната дейност, каквото е решението на Конституционния Съд.	Не се приема.	Предложението излиза извън обхвата на законопроекта.
Сдружение Камара на вещите лица в България	Ние от КВЛБ подкрепяме създаването на регистър на вещите лица като считаме, че Закона за съдебната власт следва да защитава правовия ред, а не да обслужва интересите на определени вещи лица. Настояваме при разработване на регистъра да се вземат в предвид предложенията, които постъпваха в работната група, както и становищата по тях. Предлагаме при разработване на регистъра да бъде сформирана работна група, в която да бъдат поканени активните участници в предходната работна група, които да продължат работата по съдържанието на регистъра Не подкрепяме идеята за оценка на вещото лице от страна на заявителя – в съдебния процес винаги има две страни с противоположни позиции и е съвсем резонно една от страните да не е доволна от заключението. Оценката на тази страна нито ще е обективна, нито ще е безпристрастна. Настояваме да бъде запазена възможността на съдиите да избират и назначават вещи лица по своя преценка и вътрешно убеждение. Те най-добре познават работата на вещите лица.	Приема се по принцип. Приема се.	Предложението ще бъде взето предвид при създаването на работна група относно изработването на предвидената в законопроекта подзаконова нормативна уредба. Отразено в оценката на въздействието и мотивите. Доколкото коментарът засяга подзаконовата нормативна уредба по прилагането на закона, дотолкова същият ще бъде взет предвид при изработването ѝ и не се налага изменение в текста на законопроекта.
madforensic Доц. д-р Владимир Т. Велинов, дм, Специалист по психиатрия и по съдебна психиатрия, вещо лице СГС, Предишен председател държавна комисия за специалност "Съдебна психиатрия" МЗ,	Идеята за промяна в ЗСВ илюстрира стремежа да бъде усъвършенствана институцията на съдебните експерти. Но представените текстове за промяна в закона и особено мотивите към тях будят някои разсъждения и въпроси. *Включването на нови вещи лица в този единен регистър ще бъде ли свързано с реална преценка на*	Не се приема.	Предложението излиза извън обхвата на законопроекта. Следва да се отбележи, че предлаганият законопроект не предвижда преуреждане на материята досежно условията, критериите и реда за вписване на вещите лица.

Предишен началник специализирана клиника съдебни експертизи МУ-София, Предишен председател на Българската Психиатрична Асоциация, e-mail: v.velinov@gmail.com; https://sites.google.com/site/madforensicw/	*специализираните им професионални знания и нивото на експертната им компетентност?* Известно е, че не всеки висококвалифициран специалист би могъл да бъде висококомпетентен експерт. Вписаните в досегашните изисквания на чл. 7 от Наредба № 2/2018 г. на МП са съвсем формални, а някои будят недоумение (чл. 7 ал (1) т.4). *Кой или каква система за оценка на реалните специализирани компетенции и на експертните познания и умения ще допуска включването на новозаявилите се вещи лица в регистъра?* Формалното удовлетворяване на изискванията за налични документи не гарантира нито професионална компетентност, нито експертни умения. *Какъв ще е механизмът на актуализацията на „Единен регистър на вещите лица"? Предвидени ли са критерии за заличавани от регистъра на вече вписани вещи лица, за които се натрупват негативни оценки? Предвиден ли е някакъв период за преатестиране на вече регистрираните вещи лица?* Както е известно, не всички вещи лица са на подходящото ниво и на професионална, и на експертна компетентност. В някои европейски държави такава преатестация е задължителна през различни периоди от време – 10 г., 5 г. или по-често. Вписаните в мотивите към Проекта критерии не са информативни. По-съществената страна е да се формулират ясно тежестта на непълноценност на вещото лице – дали е свързана с неговата специализирана и експертна компетентност или е свързана предимно с изпълнението на сроковете и с други елементи на оперативност. *Как ще бъде предотвратен рискът да бъдат назначавани „удобни" вещи лица, след като оценката за техните експертни качества ще се прави от „заявителя"?* Заявителят ще бъде изкушен да дава висока оценка на експерти, които му представят заключения подкрепящи	Приема се по принцип.	Предложението ще бъде взето предвид при създаването на работна група относно изработването на предвидената в законопроекта подзаконова нормативна уредба.

	неговата теза, дори и тези заключения да не са достатъчно компетентни. Не е ли необходимо да се даде значим превес на другата страна на оценката - електронното досие с история на изготвяните експертизи, решението на органа (приема или не заключението на експерта, с включени мотиви, дали е възложена допълнителна или повторна експертиза и с какви мотиви) отколкото в срок ли са предоставени заключенията на експерта или той/тя са отказвали извършване на експертиза. Допълнително извън представеното в Проектите: Създаването на *единна система за предварително обучение в областта на съдебната експертиза* (присъствено, задочно, електронен вариант или друго) на *кандидатите за вещи лица* може да гарантира нивото на компетентност на бъдещото вещо лице още преди да е включено в регистъра. Провеждането на колоквиум (събеседване или друго) преди официалното вписване в Регистъра на кандидатите ще повиши компетентността и отговорността им. Органът за това събеседване следва да е съставен от тесни специалисти в различните професионални области и от магистрати. Задължение на *вещите лица с относително ниски оценки* при преатестирането да проведат *задължителен опреснителен обучителен модул* по типа на въвеждащия модул за кандидатите за вписване в Регистъра, в края на който да защитят освежената си компетентност чрез колоквиум или друго действие.. И двете дейности, след незначителни промени в ЗСВ, биха могли да са по модела на обучение на младшите магистрати в НИП. Професионалните организации биха могли да предложат компетентни специалисти и за обучението, и за оценката.		
plamati инж. Пламен Маринов	Предлагам в Регистъра да има опция за мониторинг на моментното натоварване на вещото лице, което пряко касае качеството на изготвената от него експертиза и представянето ѝ в съдебно заседание. В описаната	Приема се по принцип.	Предложението ще бъде съобразено от работната група по изработване на предвидената в законопроекта подзаконова

вещо лице, вписано под №010/2018 в списъка на съдебен район Окръжен съд - Варна e-mail: plamen_marinov@abv.bg	нормативна уредба не е предоставена възможност за освобождаването му при екстремна натовареност, тъй като до сега не се вземаше под внимание при назначаване на експертизи от различните съдилища. Това ще даде възможност за преценка от страна на органа, който назначава експертизата, благодарение на Единния национален регистър.		нормативна уредба при наличието на техническа възможност на информационната система за това.
sefita За УС на Сдружение СЕФИТА: ик. Веселина Г. Попова – Председател на УС; http://www.sefita.org/	Считаме, че вещите лица, като изразяващи независимо мнение по възложените им от органи на правосъдието задачи, следва да са равно отдалечени от другите страни и участници в съдопроизводството. Не следва да им се оказва пряк или косвен контрол чрез формиране на рейтинги от заявители или по друг начин, Считаме, че е от съществено значение да бъде разработен концептуален модел на съдебната експертиза в правосъдието ни – отговарящ на съвременните правни теории и добри европейски практики, и едва след това елементите му да бъдат оптимизирани, Като базисно положение при възлагането и изпълнението на съдебни експертизи считаме, че следва да бъде възприето разбирането на ЕСПЧ, че извършването на съдебна експертиза представлява дейност по предоставяне на услуга.	Приема се. Не се приема.	Отразено в оценката на въздействието и мотивите. Доколкото коментарът засяга подзаконовата нормативна уредба по прилагането на закона, дотолкова същият ще бъде взет предвид при изработването ù и не се налага изменение в текста на законопроекта. Предложението излиза извън обхвата на законопроекта.
lyubo.gerd инж. ик. Любомир П. Герджиков – Председател на УС на КАСЕБ https://www.cajeb-bg.org/	Съвършено очевидно е според нас, че първоначално следва да се разработи концептуален модел на съдебната експертиза в съдебната ни система – в съответствие с развитието на правната доктрина у нас и с добрите европейски практики, и едва след това да се усъвършенстват отделните елементи, включително и чрез АИС. В тази връзка прилагаме на Вашето внимание наши писмени предложения до министерството на правосъдието от м. 05.2018 г., по които до момента нямаме информация да са предприети каквито и да било действия. https://www.cajeb-bg.org/post/%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B	Не се приема.	Предложението излиза извън обхвата на законопроекта.

	E%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B5-%D0%BD%D0%B0-%D0%BA%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%B1-%D0%B4%D0%BE-%D0%BC%D0%B3%D0%BD%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%8A%D1%80%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%8A%D0%B4%D0%B8%D0%B5%D1%82%D0%BE		
todor.balabanov д-р инж. Тодор Балабанов Председател на АОВЛЕ http://aepe-bulgaria.eu/ 0898237103	Надяваме се регистърът да бъде създаден и да започне да функционира в определените срокове и да дава максималната възможна информация. Регистъра ще улесни достъпа до експертните услуги на вещите лица. Също така ще бъде добре да се предвиди и възможността вещите лица да можем да ползваме база с юридическа информация. Законодателството става все по-сложно и обемно. Понякога съда възлага експертизи, при които експертното заключение трябва да е със задна дата. Това налага да се ползват нормативни актове, които вече не са действащи. В безплатните бази с юридическа информация са включени само действащите, в момента, нормативни актове. Не става ясно как ще се актуализира регистърът. Електронните дела и достъпа на вещите лица до тях ще подпомогне много работата ни.	Не се приема. Не се приема. Не се приема.	Предложението излиза извън обхвата на законопроекта. Въпросът е уреден в предложения със законопроекта нов чл. 402а. Предложението излиза извън обхвата на законопроекта.

Съюз на съдиите в България	Отправяме следните предложения: - Кодифициране на нормативната уредба в областта на съдебната експертиза, включваща статута на вещите лица и организацията на съдебната експертиза с осъвременена терминология и подход, при активно участие на академичната общност и практици;	Не се приема.	Предложението излиза извън обхвата на законопроекта.

	- Създаване на независим единен център (институт) за съдебна експертиза, който да решава организационните и методически въпроси на съдебната експертиза независимо от видовата принадлежност-да удостоверява правоспособност; да обучава експерти; да извършва техния подбор; да ги атестира периодично; да разработва задължителни стандарти в различните области; - Организиране от НИП на достатъчно задълбочено задължително обучение на действащите магистрати в областта на съдебната експертиза с практическа насоченост и съобразно съвременните достижения на науката в отделните области; - Процесуални промени, които да осигурат равни възможности на страните още от досъдебната фаза на наказателния процес-да се гарантира правото на защитата и на пострадалите да участват при назначаване на експертизата, съответно своевременно да могат да направят възражения за отвод на вещите лица; - Да се предвиди специална имуществена отговорност за вреди, причинени от нарушения в дейността на вещото лице, които нарушения не са свързани само с престъпно поведение, както и предвиждане на задължителна застраховка „професионална отговорност“ на вещото лице.		

Г-жа Илка Енчева Вписан съдебен преводач	Поставя се въпросът дали в „Единния регистър на вещите лица“ ще бъдат включени съдебните преводачи, тъй като практиката показва, че е необходим и такъв регистър.	Не се приема.	Предложението излиза извън обхвата на законопроекта.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Препис

Р Е Ш Е Н И Е № 428

от 26 юни **2020 година**

ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТ

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

Р Е Ш И:

1. Одобрява проекта на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт.

2. Предлага на Народното събрание да разгледа и приеме законопроекта по т. 1.

3. Министърът на правосъдието да представи законопроекта по т. 1 в Народното събрание.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Бойко Борисов

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Веселин Даков

Вярно,

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
"ПРАВИТЕЛСТВЕНА КАНЦЕЛАРИЯ":
/Апостол Михов/

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 002-01-24
Дата 26 / 06 2020

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

№ 02.01-51
26 юни 2020 г.

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

г-жа ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България изпращам Ви одобрения с Решение №.....428..... на Министерския съвет от 2020 г. проект на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт.

Приложения:

1. Мотиви към проекта на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт.
2. Частична предварителна оценка на въздействието.
3. Справка от Министерството на правосъдието за съответствие с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека.
4. Справка за постъпилите предложения от обществените консултации.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ

НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

N 050-01-139 / 29.06. **2020 г.**

На основание чл. 8, ал. 1, т. 1 и чл. 77, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ:

Разпределям законопроект за допълнение на Закона за съдебната власт, № 002-01-24, внесен от Министерски съвет на 26.06.2020 г., на следните постоянни комисии:

Водеща комисия:

- Комисия по правни въпроси

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА